

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Shod volilcev na Črni gori pri Ptuj.

(Dalje).

Gospod državni poslanec kanonik dr. Gregorec je poročal nekako tako-le: G. poslanec dr. Jurtela je prav rekel, da v Gradcu ni pomoči. Štajarski in Koroški Slovenci bi morali obupati; ali k sreči stoji še nad deželnimi zbori državni, in mi se imamo zahvaliti od leta 1879. do 1894. državnemu zboru, da še živimo, ne pa štajarskim Nemcem. Na Dunaju lahko poslanci povejo pred celim svetom, kar jih boli in teži, in to primora ministre, da nam tu pa tam dajo kako drobtinico. Ko smo se pritoževali zoper nemško grabljivost, rekli so, da to ne gre; dobili smo poštenega deželnega šolskega nadzornika, slovenske paralelke na Mariborski gimnaziji, in kar nas najbolj veseli, da so slovenski dijaki najboljši. Tudi trinajst okrajnih šolskih svetov je že slovenskih; sedem se jih imajo nemškutarji; (klici: sedem glavnih grehov!) zoperstaviti nam je torej sedem čednosti. Mesta še res nimamo nobenega; ali potrpiamo; saj se mi starejši spominjamo, koliko se je v izmerno kratki dobi izpremenilo. Imeli smo najprej take »vetretarje«, ki so po nas hodili; imeli nismo nobenega svojega denarnega zavoda; zdaj imamo 22 posojilnic, te nam pomorejo; prej smo nosili svoj denar v nemške »sparkase«; iz teh smo si tudi izposojevali; in ko so prišle volitve, rekli so nam: »Če ne boš volil z nami, boš pa plačal«; ali zdaj je drugače. Zdaj imamo že 14 milijonov ulozenega denarja; posojilnica v Celju bode zidala krasen »Narodni dom«. Hrahillnice bodo pomagale trgovcem in obrtnikom; in potem je konec nemškim mestom. Tako smo napredovali v kratkem času in to nas navdaja s tolažbo, da se bodo naše razmere še zboljšale; ali delovali so na Štajarskem svetni in duhovni skupno; složni torej moramo biti, in vztrajno delovati, in svet se bo čudil napredku našemu.

V državnem zboru sem se trudil za slovenski narod, delal sem za katoliško cerkev, za sv. vero, za kmetijski stan. Delal sem po svoji vesti; zoper svoje prepričanje ne morem glasovati. Marsikdo mi je rekel, da naj odjenjam; ali ni mi moči drugače. Navesti vam hočem najvažnejše reči, o katerih se je razpravljalo v državnem zboru:

1. Nova nagodba, ki se je sklenila z Ogersko; po tej moramo mi plačati za skupne potrebe 70%, Madjari pa samo 30%; v resnici bi morali mi plačati le 66%, oni pa 34%; ali Hohenwart, v katerega nekateri toliko zaupajo, je bil za to nagodbo; jaz sem proti glasoval; tako so torej oni darovali Madjarom 4%.

2. Po tvornicah ali fabrikah dela dandanes mnogo ljudij, ki so obilno blagoslovljeni z otroki. Komu koristijo ti delavci? Kapitalistom! Oni jih izsesajo; na stare dni, ali ko onemorejo, pa jih spodijo domov; zdaj jih mora

rediti občina; to je neznosno breme; zatoorej sva podpirala z g. posl. Robičem postavo, ki pravi: kjer živi delavec pet let, ondi naj ostane, tam ima domovinsko pravico; vlada je v to privolila v odseku.

3. Sklenila se je tudi postava, da je odpisati davek, kjer vinogradi škodo trpe po peronospori, trni uši itd. in da se dobijo brezobrestna posojila iz državne blagajnice, in da so na novo nasajeni vinogradi 10 let prosti davka.

4. Važno vprašanje je dandanes, je li propada res kmetijski stan? Tega ni treba dokazovati; zglede je dovolj; toda ne propada zaradi slabih letin, temveč zaradi kapitalističnih postav. To je gosp. minister Falkenheim sam priznal. Dolgov je na kmetijah 2000 milij.; ali poleg intabuliranega dolga je še drug, namreč pri posojilnicah; torej vsega skup kakih 3000 milijonov gld. Kmetstvo prebivalstvo plačuje za to 150 milijonov obresti; to je hujše kakor rabota in desetina; koliko pa še plačuje doklad? Vse ljudstvo je torej hlapec in suženj. Kako bi se dalo odpomoči tem groznim razmeram? Dokler je ta državni zbor, ni upanja. V njem sedi 80 milijonarjev: zastopniki velikega posestva, trgovine itd. ti pa o tem nič nečejo čuti. Ali dajte kmetijske zbornice ljudstvu, kakor je imajo n. pr. advokati itd., takšnim zbornicam se morejo predložiti vsi načrti postav. Zbornice se posvetujejo, je-li jim koristi postava ali škoduje. (Konec prih.)

Shod volilcev v Št. Ilju v Slov. goricah.

Zadnjo nedeljo sta na tem shodu poročala v gosp. Bračkovci gostilni deželni poslanec in deželnega glavarja namestnik dr. Radai, in državni ter deželni poslanec gospod profesor Robič. Ker je bilo vreme sila slabo, prišlo je le kakih 70 veljavnejših Št. Iljčanov, ki so z velikim zanimanjem poslušali obojno poročilo.

Gosp. dr. Radai je najprej razložil, da 8 slovenskih poslancev in Gradcu ne more veliko doseči, ker je nemška liberalna večina brezobzirna, Slovence celó krivična. V deželnem odboru ni nobeden Slovenec. Deželne doklade, 38%, se ne bodo mogle zmanjšati, pač pa se morajo občinske. V onih občinah, kjer so tovarne ali rudokopi, bodo teh posestniki zanaprej morali za ceste plačevati. Kot ud gospodarskega odseka je gosp. poslanec pred 3 leti dosegel, da vinogradniki zdaj dobé galico po 20 kr. *ky*, dočim je prej stala 35 kr. Zoper peronosporo priporoča škropljenje, zoper trtno uš pa ameriško trsove in cepljenje z našimi zlahtnimi trtami. Izgled: Na Bizeljskem je lani neki posestnik v vinogradu, obsegajočem $\frac{1}{2}$ orala, pridelal 16 polovnjakov vina. K sklepu še omeni, da se mora predruščiti lovska postava in uvesti nova postava o ribarstvu.